

EFFECTIVITEIT

veiligheid

watertekort (inlaat)

vochttekort bodem

maaivelddaling

wateroverlast

waterkwaliteit

hittestress

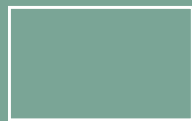
SCHAAL

kavel

polder

regionaal

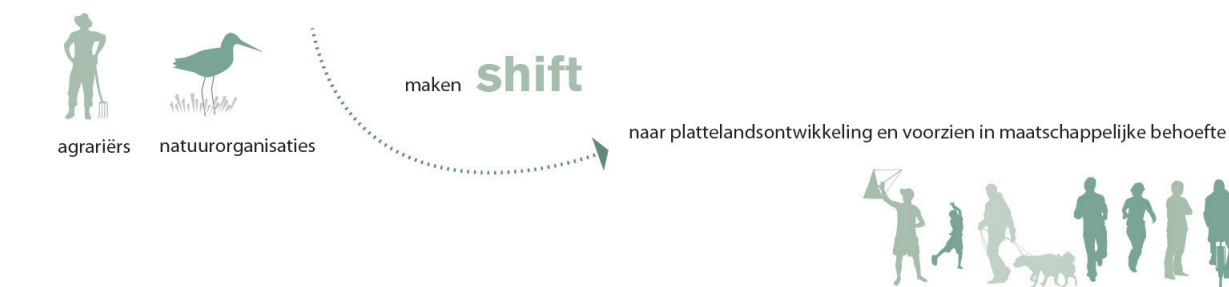
MEER INFO

- K. Tromp, S. Boot, YYYY, Kansen groenblauwe diensten Midden-Delfland, Handreiking binnen wettelijke kaders en regelingen, Hoogheemraadschap van Delfland. www.hhdelfland.nl.
- Catalogus groenblauwe diensten: www.groenblauwediensten.nl.

WERKING

3 particuliere grondeigenaren

4 beloning op basis van werkelijke kosten

- onderhoud van waterlopen, wegbermen, recreatieterreinen
- het realiseren van waterberging, bijvoorbeeld tijdelijke inundatie
- bijdrage aan verdrogingsbestrijding en voorraadberging
- het voorkomen van uitspoeling en verspreiding van nutriënten

AANDACHTSPUNTEN

5 vergoedingen zijn verbonden aan een **maximum**

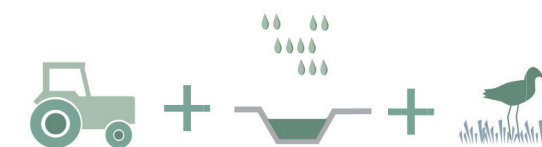
beschreven in catalogus groenblauwe diensten opgesteld door de Europese Commissie

SAMENHANG

6 activiteiten gaan goed **samen** met

GROEN-BLAUWE DIENSTEN

Wat is het en hoe werkt het?

In het dichtbevolkte Nederland is het landelijk gebied al lang niet meer uitsluitend productiegebied. Het landelijk gebied wordt gewaardeerd om haar natuurwaarde, haar landschappelijke kwaliteit, haar rijkdom aan cultuurhistorie en haar recreatieve mogelijkheden. Hier vindt men rust en ruimte, kan men ver van zich afkijken, ziet men wolkenluchten hoog overdrijven. Het landelijk gebied is naast productiegebied in toenemende mate ook uitloop- en uitreengebied van de stedeling.

Bij overheden, burgers en maatschappelijke overheden leeft het besef dat de bijzondere ecologische, recreatieve, historische en ruimtelijke waarden moeten worden gekoesterd en waar mogelijk moeten worden versterkt.

Tegelijkertijd is het Europese landbouwbeleid in beweging. Met de hervorming van de gemeenschappelijke markt en het inkomstenondersteunend beleid is de subsidie vergaand losgekoppeld van de productie. Het subsidiestelsel zet niet langer de productie centraal, maar veel meer in hoeverre het bedrijf bijdraagt aan de plattelandsontwikkeling en voorziet in een maatschappelijke behoefte. Dit schept voor bedrijven de ruimte om te reageren op vragen vanuit de markt.

Klimaatverandering, Europese richtlijnen en verstedelijking hebben gevolgen voor het waterbeheer. De toenemende kosten die hiermee gepaard gaan vragen om een duurzaam en kosteneffectief waterbeheer. Overheden, waterschappen en agrariërs zoeken naar wegen om deze ontwikkeling te sturen. Het verlenen van groene en blauwe diensten door particuliere grondeigenaren en -gebruikers is hierin een kansrijke weg. De dienstverleners worden hierbij beloond op basis van werkelijke kosten. Zo ontstaan win-win situaties, die niet conflicteren met de Europese wet- en regelgeving met betrekking tot staatssteun.

Onder groenblauwe diensten wordt verstaan het leveren van bovenwettelijke publieke prestaties (op vrijwillige basis) gericht op realisatie van maatschappelijke wensen op terreinen als natuur, landschap, cultuurhistorie, waterbeheer en recreatief medegebruik. Voor deze activiteiten kunnen (decentrale) overheden een kostendekkende vergoeding geven. In het algemeen is het doel om de kwaliteit en toegankelijkheid van het landelijk gebied te verhogen.

In de proeftuin Midden-Delfland zijn groenblauwe diensten als volgt gedefinieerd: "waterbeheeractiviteiten die agrariërs in Midden-Delfland op basis van vrijwillig te sluiten contracten met de waterbeheerder (primair het Hoogheemraadschap van Delfland) voor een bepaalde tijd uitvoeren"

Toepassingsbereik

Groenblauwe diensten zijn toepasbaar in gemengde gebieden met natuur, water, landschap, recreatie en/of landbouw. Agrariërs kunnen hun bedrijfsvoering afstemmen met de wensen en behoeftes van andere actoren. Ook natuurbeheerorganisaties kunnen taken voor bijvoorbeeld waterschappen in hun werkzaamheden incorporeren. Voorbeelden hiervan zijn:

- Onderhoud van waterlopen (baggeren, maaien, afvoeren).
- Onderhoud van dijken en kaden.
- Natuur en landschapsbeheer: herstel, beheer en ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers.
- Onderhoud van wegbermen of recreatieterreinen.
- Verbreding van watergangen ten behoeve van verbetering aan- en afvoer, verbetering van de waterkwaliteit.
- Het realiseren van waterberging ten behoeve van de eigen polder, andere polders, boezemwateren, behoud zoetwatervoorraad of ten bate van 'stad' en 'glas'; bijvoorbeeld door (tijdelijke) inundatie van grasland of verbreding waterlopen.
- Bijdragen aan verdrogingsbestrijding en voorraadberging.
- Maatregelen gericht op het behoud van het veen.
- Het voorkomen van uitspoeling en verspreiding van nutriënten en bestrijdingsmiddelen.

Instrumentatie

De vergoedingen voor deze diensten zijn gebonden aan een maximum om oneerlijke staatssteun te voorkomen. De Europese Commissie ziet hierop toe. De 'catalogus groenblauwe diensten' biedt een overzicht van vergoedingen die overheden in Nederland mogen geven aan grondeigenaren die een groenblauwe dienst leveren. De catalogus geeft aan welke diensten goedgekeurd zijn, onder welke randvoorwaarden en wat de maximale vergoedingen zijn. Het is mogelijk nieuwe diensten in de catalogus op te nemen.

Systeemniveau, samenhang

Een samenhangende gebiedsvisie helpt bij de onderbouwing van de keuze van groenblauwe diensten. Wanneer verschillende actoren dezelfde diensten vervullen, dan moet goed worden afgestemd wat die diensten inhouden en hoe deze efficiënt ingezet kunnen worden. Onderhoudt bijvoorbeeld elke perceelseigenaar een natuurlijke oever zelf, of doet één eigenaar dit?

Deze bouwsteen is gemaakt in het kader van: Kennis voor Klimaat - Toekomst Veenweide; Case Study Midden-Delfland.

Het project is uitgevoerd door: Alterra, Bosch Slabbers Landschapsarchitecten, DHV, Gemeente Midden-Delfland, Provincie Zuid-Holland, Stadsgewest Haaglanden en Waterkader Haaglanden

bosch slabbers
TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTEN